

การสำรวจสุขภาพช่องปากและลักษณะของผู้ป่วยสูงอายุที่พึ่งตนเองได้ของ คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิภารัตน์ ยวดยิ่ง

นิสิตปริญญาโท ภาควิชาทันตกรรมประดิษฐ์

คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อรพินท์ แก้วปลั่ง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาทันตกรรมประดิษฐ์

คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ติดต่อเกี่ยวกับบทความ:

ทันตแพทย์หญิงวิภารัตน์ ยวดยิ่ง

ภาควิชาทันตกรรมประดิษฐ์

คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถ.อรัญญิก 1 ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

โทรศัพท์: 02-2188532-3

โทรสาร: 02-2188534

อีเมล: blackple@hotmail.com

แหล่งเงินทุน: Japan Society for the Promotion of
Science (JSPS) Scholarship

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์หนึ่งของการรักษาทางทันตกรรมคือการบูรณะเนื้อเยื่อในช่องปากและฟันให้สามารถกลับมาทำงานได้ตามปกติ ส่งผลให้ผู้ป่วยสามารถบริโภคอาหารและได้รับสารอาหารที่จำเป็นนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุจะมีการเปลี่ยนแปลงหลายอย่างทั้งทันตสุขภาพ พฤติกรรมการดูแลสุขภาพช่องปาก ภาวะโภชนาการและความพึงพอใจในชีวิต การหาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมาจะเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมสุขภาพช่องปากและการจัดทำแนวทางการรักษาทันตสุขภาพของผู้สูงอายุต่อไป การศึกษานี้ประกอบด้วยผู้ป่วยสูงอายุจำนวน 100 คนที่พึ่งตนเองได้และเข้ามารับการรักษาทางทันตกรรมที่คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในช่วงเดือนเมษายนถึงมิถุนายน พ.ศ. 2553 กลุ่มตัวอย่างได้รับการตรวจสุขภาพช่องปากและประเมินประสิทธิภาพการบดเคี้ยวโดยใช้การประเมินประสิทธิภาพการบดเคี้ยวของตนเอง ประเมินภาวะโภชนาการโดยใช้แบบฟอร์มการประเมินภาวะโภชนาการอย่างย่อของไทย (Thai Mini Nutritional Assessment Form) และประเมินระดับความพึงพอใจในชีวิตโดยนำรูปภาพแสดงสีหน้าบอกความรู้สึกปวด (Face Pain Scale) มาประยุกต์ใช้ในการประเมิน กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 60-89 ปี อายุเฉลี่ย 69.7 ปี ตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีพฤติกรรมสูบบุหรี่หรือดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ร้อยละ 76.0 ของกลุ่มตัวอย่างมีโรคเรื้อรัง ในกลุ่มนี้โรคเรื้อรังที่พบมากที่สุด ได้แก่ ความดันโลหิตสูง (ร้อยละ 60.5) เบาหวาน (ร้อยละ 25) และไขมันในเส้นเลือดสูง (ร้อยละ 23.7) ตามลำดับ ด้านสุขภาพช่องปาก ค่าเฉลี่ยของจำนวนซี่ฟันที่เหลือเท่ากับ 10.4 ซี่ต่อคน ร้อยละ 35.0 เป็นผู้ป่วยที่อยู่ในสภาพไร้ฟัน และร้อยละ 60.0 มีการสูญเสียฟันบางส่วน ผู้สูงอายุในกลุ่มที่ยังมีฟันธรรมชาติเหลืออยู่พบมีค่าร่องลึกปริทันต์ที่ลึกที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.5 มิลลิเมตร ร้อยละ 94.0 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีความจำเป็นทางวิชาชีพต่อการใส่ฟันเทียม ในกลุ่มนี้ ร้อยละ 72.3 มีฟันเทียมชนิดถอดได้ใช้งานอยู่ ในกลุ่มที่ใส่ฟันเทียมชนิดถอดได้พบว่าร้อยละ 57.3 ฟันเทียมมีความสะอาดอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ 22.1 มีปากอักเสบเหตุฟันเทียม จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ร้อยละ 24.0 รายงานว่าตนเองมีอาการปากแห้ง ตัวอย่างร้อยละ 47.0 มีการประเมินการบดเคี้ยวของตนเองในระดับปานกลาง และจากการประเมินภาวะโภชนาการพบว่าร้อยละ 54.0 มีภาวะโภชนาการอยู่ในเกณฑ์ปกติ การศึกษานี้พบว่า การประเมินประสิทธิภาพการบดเคี้ยวของตนเองมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับภาวะโภชนาการ จากการประเมินระดับความพึงพอใจในชีวิต ร้อยละ 40.0 อยู่ในระดับค่อนข้างพึงพอใจ ระดับความพึงพอใจในชีวิตมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับภาวะโภชนาการจากการศึกษานี้ชี้ให้เห็นถึงปัญหาด้านสุขภาพร่างกายสุขภาพช่องปาก ภาวะโภชนาการ และความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุที่พึ่งตนเองได้ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะเป็นพื้นฐานของการส่งเสริมสุขภาพช่องปากและเป็นแนวทางการรักษาทันตสุขภาพของผู้สูงอายุ

Original Article

The Oral Health Survey and Characteristic of Functionally Independent Elderly Patients in the Faculty of Dentistry, Chulalongkorn University

Wiparat Youdying

Master student
Department of Prosthodontics
Faculty of Dentistry,
Chulalongkorn University

Orapin Kaewplung

Assistant professor
Department of Prosthodontic
Faculty of Dentistry,
Chulalongkorn University

Correspondence to:

Dr.Wiparat Youdying
Department of Prosthodontic
Faculty of Dentistry, Chulalongkorn University
Henri-Dunant Rd., Patumwan Bangkok
10330
Tel.: 02-2188532-3
Fax: 02-2188534
E-mail: blackple@hotmail.com

Grant: Japan Society for the Promotion of
Science (JSPS) Scholarship

Abstract

One aim of dental treatment is to restore the oral tissues and teeth back to normal function. This allows patients to be able to eat and to intake the necessary nutrients, leading to a better quality of life. As people approach old age, many changes occur in their oral health status, dental hygiene behaviors, nutritional status, and satisfactory status to the daily life. Finding the relationship of those factors will be useful for oral health promotion and dental treatment guidelines for the elderly. This study comprised 100 functionally independent elderly patients who visited for dental treatment at the Faculty of Dentistry, Chulalongkorn University during April-June 2010. The subjects were examined for their oral health condition. Self-assessed masticatory ability was used to analyze masticatory ability. Thai Mini Nutritional Assessment Form was used to analyze nutritional status. The Face Pain Scale was adapted to analyze the satisfactory status to the daily life. The subjects' age ranged between 60-89 years with an average age of 69.7 years. Most subjects had no smoking and alcohol drinking habits. Seventy-six percent of the subjects had chronic medical problems. For this group the most common chronic disease were hypertension (60.5%), diabetes mellitus (25.0%) and high cholesterol level (23.7%), respectively. Regarding oral health, the average number of remaining teeth was 10.4 for each person. Thirty-five percent were totally edentulous patients and 60.0% were partially edentulous patients. The average degree of deepest probing depth in the elderly who had remaining natural teeth was 4.5 millimeters. Ninety-four percent of the subjects had normative need of prosthodontic treatment, for this group 72.3% were wearing removable denture. From the subjects who had removable denture, 57.3% had good denture hygiene and 22.1% had denture stomatitis. For all of the subjects, 24.0% had subjective symptoms of xerostomia. Forty-seven percent of the subjects evaluated themselves as having fair chewing ability and 54.0% had normal nutritional status. This study found self-assessed masticatory ability was statistically significantly related to nutritional status. In assaying the degree of satisfaction with their daily life, 40.0% reported they were of marginally satisfied. The satisfactory status to the daily life was statistically significant related to nutritional status. This study revealed problems in the general health, oral health, nutritional status, and satisfaction with the daily life of the independent elderly. Data from this study could be the data base for oral health promotion and dental treatment guidelines in elderly patients.

Key words: Dental hygiene behavior; Elderly; Nutritional status; Oral health; Satisfactory status